

Blagoslovljenje cerkve sv. Jožefa v Gabisu dne 6. prosinca po
P. pl. Krolikowskem, apostolskem prefektu.

Čarovnik pri Kikujcih.

(Konec.)

Ta uboga in zapeljana množica bi imela vendar enkrat že spoznati, da je čarovnik goljuf, slepar in da nima nikake moči! Zakaj pa ni prerokoval, da bo letos nastala huda lakota? Zakaj pa je pustil, da so ljudje lansko letino prodali, zdaj pa lakote umirajo? Seveda, ta sleparski čarovnik Mundu mogo ni nikdar v zadregi. On svoje pristaše vselej prepriča, da ima on prav, ali pa jih z raznimi sleparskimi pojasnili prisili, da molče. „Moj ogenj mi je ponoči ugasnil... V jutro sem naletel na nesrečnega ptiča... Vidite, da tega jaz nisem kriv.“ — In ljudje potem odhajajo na dom, ne da bi se nanj hudovali. Čarovnikovo sleparstvo izpričuje tudi ravno zdaj okoliščina, da pogani nabirajo sklad za darovanje, da bi deževalo, čeravno je že nastopila doba dežja in črni oblaki pokrivajo nebo. Morebiti jim dež še pokvari obrede in prošnje — za dež.

Ljudstvo pa tudi ne opazi sebičnih ukazov in naprav, ki mu jih čarovnik daje. V veri tega ljudstva je najpoglavitejša stvar — želodec. Ako se zgodi kaka krivica, mora se zaklati koštrun. In take krivice se dogajajo prav pogosto, čarovnik si jih lahko izmisli. Navedem tukaj nekaj zgledov: „Pastir, ako stori tvoja krava dvojčke, prinesi enega za darovanje.“ — „Ti pa, ako staviš bajto, ne dotakni se mesa.“ — „Ako dozidaš bajto, hitro daj tembo (pojedino).“ — „Kadar prideš iz ječe, očisti se še s tem, da daruješ koštruna.“ — „Ako hočeš, da ti bodo tvoji grehi odpuščeni, zakolji koštruna in povabi nas na pojedino“ itd. In takih vzrokov za darovanje koštruna bi lahko navedli še veliko. Nekega dne je naša papiga dražila psa, ta je potem skočil na nekega našega poganškega delavca ter ga ugriznil. Kikujec je imel neznatno rano na nogi, drugi dan pa je šel k čarovniku in — zaklal koštruna. Zavaljo papige je potemtakem ta siromak vrgel v vodo celih pet rupij (denar), katere si prisluži v enem mesecu in osmih dneh.

Toda čarovnik je pogosto tudi — in na to važno okoliščino bi imela paziti policija — vzrok velikih hudodelstev. Ne trdimo tukaj, da so njegove pilule in praški vselej strupeni, oni spadajo večinoma v tisto vrsto zdravil, o katerih se pravi: če ne pomagajo, tudi ne škodujejo. Toda čarovnik bolnike naravnost ubija, ker naroča, naj se umirajoče bolnike odnese v grmovje, kjer včasih po dva, tri dni strahovito stokajo in zdihujejo, preden izdahnejo dušo. Mrzlo vreme, noč in dež veliko k temu pripomagajo, da njih bolezen postane smrtna. Zavaljo takega ravnanja malodane vsak v grmovju umrje. Kak čuvaj ostane seveda še pri bolniku, da odganja hijene, ki že vohajo svojo žrtev. Velikokrat pa se tudi zgodi, da je bolnik v grmovju popolnoma zapuščen, tako da se te divje zveri lotevajo še živih bolnikov. Kaka groza prevzame takega umirajočega, ko zagleda bližajočo se zver, si lahko mislite. — Nekega dne sem srečal staro ženko, ki je imela le eno uho. „Kje pa si izgubila drugo uho?“ sem vprašal. „Ah, le poslušaj,“ je zatarnala. „Bila sem prav bolna, vsi so mislili, da sem že izdahnila in so me v grmovju zapustili. Naenkrat sem občutila hudo bolečino. Z roko sem segla h kraju, kjer me je zaskelilo in s tem sem odgnala hijeno, ki se je že hotela mene lotiti. V grozi sem se vzdignila, prišepala sem na dom, kjer so mi rano zašili in tako vidiš, kako se izgubila svoje uho.“

Take grozovitosti so čarovnikovo delo. On namreč pridiguje, da je to velik greh, ako bi kdo v bajti umrl. Ako se to vendar zgodi, mora se čarovniku žrtvovati koštruna za

očiščevanje in bajta se mora sežgati. Dalje pravi tudi čarovnik, da je greh dotakniti se mrliča. Zato ljudje puščajo v grmovju svoje rajne same. Tako ravnanje ni samo nevarno za zdravje prebivalcev, ker se okužuje zrak, temveč je včasih tudi vzrok grozovitih prizorov. Tako se je pred kratkim zgodilo, da je blizu misijonske postaje umrl neki mladi mož; njegovo truplo je bilo namenjeno za južino hijenam. Drugi dan so našle redovnice pri samostanskih vratih nekaj groznega: razglodane kose mrliča, drob je ležal v travi. Šele tretji dan so hijene požrle ostanke ter pustile le kosti in glavo.

Kako pa je tukaj pomagati? Morebiti prisiliti zamorce, naj svoje mrličke zakopavajo? S tem ni nič. To bi pomenilo zoperstavljanje se njihovim starim šegam in misijonarji bi jih potem gotovo z nobenim sredstvom ne pridobili. Ali bi morebiti mogoče, naprositi nekatere usmiljene kristjane, naj take mrličke zakopljejo? To bi pač bilo lahko in mogoče in se je tudi že večkrat zgodilo. Toda potem ravno se pogani takih milosrčnih ljudi izogibljejo, nihče noče več z njimi občevati, v nobeno hišo ne smejo, ljudje jih smatrajo kot hijene in neki takšen milosrčen človek, ki je zgolj iz krščanske ljubezni pokopal mrliča, je izgubil celo — svojo nevesto. Za tako ceno tedaj tega nočejo kristjani več izvrševati. Navedem tukaj zgled, da pokažem, kakšen gnus občutijo ti ljudje pred mrlicem. V neki koči se je neka ženska preko praga zgrudila mrtva na tla. Drugi dan je bila cela vas pokonci. Kdo pa bo zdaj mrliča odnesel? Kikujec se niti s prstom ne sme mrliča dotakniti. Zato so se obrnili s prošnjo do kristjanov iz rodu Svahili, naj oni mrliča spravijo proč. Ti so obljubili, ako jim sorodniki rajne plačajo štiri rupije in tembo (pojedino). Pogodba je bila sprejeta. Svahili so tedaj odnesli mrliča iz bajte v kraj, toda Kikujci so vpili: „To je še blizu bajte, le dalje z mrlicem!“ „Mi to že storimo, toda potem nam morate dati osem rupij.“ Zdaj se je Kikujcem zdela zahteva vendarle nekoliko draga in Kikujci so morali osem dni vohati smrad mrliča, ker si hijene ne upajo priti blizu človeškega stanovanja.

Čarovnik pa je večkrat tudi zavraten morilec. Neki mladi ženi, ki je povila dvojčke, je naročil, naj zadavi enega. Taka šega med Kikujci še ni stara. Tista žena je imela otroka zadušiti pred 14 dnevi. Ko sta o tem slišala dva kristjana, prihitela sta v bajto ter dejala: „Ne ubijaj otroka, sicer to ovadiva dušnemu očetu in ti boš v ječo zaprta.“ Tako je bil otrok rešen, a ne za dolgo časa, ker je kmalu vsled materine slabosti eden izmed dvojčkov umrl, ker ni dobival materinega mleka.

Grozovitnež čarovnik pa je prej strogo prepovedal, da se otrok ne sme izročiti nikaki drugi dojilji.

Poganska vera je tesno združena s čarovnikom, on je njen najvišji duhovnik. Drugega opravila v tej svoji duhovski službi, nima, kakor razširjati in izmišljevati med rojaki prazno vero. O evropski omiki noče prav nič slišati, ker bi baje njegovo ljudstvo le pokvarila, on izobrazbo črti, kakor tat, ki ponoči krade, dneva se pa boji. Nič ga toli ne zbode v oči, kakor če vidi, da se je v kraj pripeljalo zopet nekaj novih ljudi iz Afrike. Kako rad bi našuntal ljudstvo k javni vstaji proti Evropcem, ker pa tega ne more in ne sme, ščuva na tihem. Dežela je podobna razsežni puščavi, kjer se kaže naša majhna krščanska občina kakor neka drobna zelena pika.

Da bi kdaj čarovnik med tem ljudstvom izginil, na to še misliti ni. Hudi duh bo imel vedno svoje pomagače kakor med belimi, tako tudi med črnimi ljudmi. Zato bo med zamorci vedno čarovnik ostal; med belimi ljudmi imajo sicer ti hudičevi pomagači druga imena, ali njih delovanje in namen sta vselej enaka: ovirati in uničevati pravo vero. Tukaj bi pomagale nekoliko le ostre naredbe. Tatvino, zlorabo zaupanja, prah in pepel, ki se kot zdravilo prodaja kar za celega vola ali pa za koštruna, vedeževanje za 4—5 rupij, umore otrok, predčasno smrt — vse to bi imela policija strogo prepovedati. Potem bi se imelo iztrebiti med ljudstvom vse napačne predsodke, ki so posledica poganskih šeg. To bi bilo delo za misijonarja — seveda počasno in trudapolno delo. Misijonar mora tedaj ljudstvo predvsem poučevati, da so čarovniki sami sleparji — kar pač oni najboljše sami znajo — ter da so vsi čarovniki „Andu ago“ le kričači in brez vsake moči. Misijonar bi se moral seznaniti s tem, kake bolezni v deželi najbolj pogosto razsajajo, potem bi moral znati, kako je treba take bolezni lečiti. Ko bi se mu potem posrečilo, ozdraviti več bolnikov, potem bi si pridobil zaupanje ljudstva in s tem bi znatno zmanjšal in skrajšal sleparski vpliv čarovnikov.

V naši majhni bolnišnici je žalibog umrlo nekaj bolnikov, njih bolezen je bila že zakesnela ter se ni dala več izlečiti. Nesrečna smrt teh bolnikov je napravila med ljudstvom slab vtis in ko se je usmiljena sestra Jožefa, ki toli požrtvovalno streže vselej bolnim Kikujcem, prikazala med ljudstvom, vpilo je to: „Lejte jo, ona je otrovalka!“ Najbolje bi pač bilo, ako bi zamogli takoj vsakega bolnika, kadar se ga bolezen loti, spraviti v kako posebno, za to odločeno kočjo ter mu kar najbolje streči. Na ta način bi lahko pridobili največ duš. Misijonar bi pri vsem tem zase

Afrikanski čarovnik.

pač veliko ne pridobil: za plačilo navadno izkupi nehvaležnost, žaljive besede, godrnjanje i. t. d. Če vse to potrpežljivo prenaša, potem to pač pomnoži njegove zasluge pri Bogu, ne pa njegove denarnice. In vendar moramo plačevati zdravila. Odkod pa vzeti denar za to? Zato hočem potrkatati na srca tistih, ki se zanimajo za misijone, ki goreče iščejo božjega kraljestva ter so pripravljeni pomagati, da se sv. vera tudi med zamorci razširi. Ne odvracajte se tedaj, kadar vas misijonar prosi miloščine za tiste siromake, ki so tudi otroci božji, od Kristusa na Iesu sv. Križa odrešeni in ki bodo z nami stali ob sodnjem dnevu, ko bo večni Sodnik rekel: „Bolan sem bil in vi ste me obiskali.“

Misijonski dopisi.

Apostolski vikariat Sudan.

Omuč pri Kobi, 18. sušca 1910.

Veleblagorodna gospa grofinja!

Od začetka grudna sem že v Kartumu in ob zgornjem Bar el Djabelu, da tukaj napravim novo misijonsko postajo za katoličane, ki so se semkaj izselili iz Konga in Ugande. V teh krajih so bile sicer do l. 1860. misijonske postaje Sv. Križ in Gondororo, a pozneje so bile uničene in od l. 1860. ondi sploh ni bilo nikakega misijonarja. Zdaj pa Vam, veleblagorodna gospa grofica, opišem svoje dosedanje potovanje.

Pri meni sta veleč. g. Colomberoli in samostanski brat Cegot. Dne 16. prosinca sem bil v Ledu, ki je glavno mesto belgijske naselbine. Vojaški poveljnik Riquet me je sprejel jako ljubeznivo. Razen njega je bilo zraven 18 domačih katoličanov. Vsi ti so prejeli sv. zakramente, zraven sem birmal dva odrasčena, krstil pa dva otroka. Ker sem bil v belgijskem ozemlju, naznanil sem, da bom maševal črno mašo za ravno umrlega belgijskega kralja Leopolda. Vse je bilo tem bolj slovesno, ker je tudi poveljnik prišel zraven. Naši samostanski bratje so preskrbeli petje. Vse je bilo sicer jako preprosto, a tem bolj ginjaivo. Vsi uradniki so prišli v praznični obleki, cela garnizija 130 mož in vsi posvetni gospodje raznih narodnosti, ki so v službah države Kongo in med temi so: Belgijci, Švicarji, Norvežani, Švedi, Nemci in grški trgovci. Po povzdigovanju so vojaki „prezentirali“, po obredih pa so zasvirali belgijsko himno. Po

željah poveljnikovih pregledal sem vojake, vojaki so me po vojaško pozdravljali in ta dan so imeli tudi prosto. Tukajšnje pokopališče je vzorno v vsakem oziru, pokopanih je ondi dozdej devet katoličanov, največ jih je umrlo vsled neugodnega podnebja. Ko smo se hoteli odpeljati, prihitela je semkaj velikanska množica domačinov. Ravno ob mojem odhodu pa je tja prišlo skoraj vse, kar je v Ledu prebivalcev.

Dne 16. prosinca zvečer smo prišli v bližnjo misijonsko postajo Gondororo. Tam sem videl katoliške Bagande, vsak je imel sv. rožni venec okoli vratu, pokleknil so ter me prosili blagoslova. Drugi dan sem se peljal s komandantom (poveljnikom) gospodom Maksardom v belgijsko naselbino Redjaf, kjer sem maševal in nekega otroka krstil. Obiskovanje belgijskega ozemlja me je zelo zanimalo. Mohamedancev tam ni, prebivalci so se v Kongu ali Ugandi že pokristjanili, ali pa so v tesni in bližnji zvezi z našimi misijonskimi postajami in spoštujejo neizmerno našo sv. vero. Vlada nam tudi pomaga, tako da upamo, da se bodo tukajšnje naše misijonske postaje za prihodnje kar najugodnejše razvile. Ko sem se semkaj vrnil, obrnil sem vso svojo skrb najpoprej na Gondororo, ki spada k nilski provinciji pod Ugando. Našel sem tam 32 katolikov, šest dni zaporedoma zbrali so se vselej k sv. maši, zvečer pa smo molili sv. rožni venec. Med tem časom sem 42 obhajancem podelil sv. Rešnje Telo, štiri odraščene sem birmal in dva otroka krstil.

Pot iz Gondorora v Nimulo, kakih 112 milj, smo napravili po suhem, ker je ravno tam v reki Nilu veliko nevarnih slapov. Spremljalo nas je 60 nosačev in troje tovornih oslov in tako smo prepotovali kraje Barov in Medov, ki so v bližnjem sorodstvu z Dinki in Šiljuki. V nedeljo, dne 30. prosinca smo se ustavili, da opravi službo božjo, pri kateri je bilo 18 katoličanov izmed nosačev pričujočih — ostali nosači so bili luteranci, mohamedanci ali pogani.

Dne 2. svečana smo prišli v Nimulo, glavno mesto nilskega ozemlja. Tam sem ostal sedem dni in ves ta čas sem se pečal z neznatno tamošnjo čredico kristjanov, 16 jih je tam. Petim odraščeni sem podelil zakrament sv. birmе, krstil pa sem troje otrok. Kadar dojdejo sem karavane, potem je v mestu pač veliko ljudi. Tako je na pr. dne 4. svečana prišel tja bivši predsednik Združenih držav ameriških Roosevelt, tega je spremljalo do 400 nosačev in med temi je bilo 32 katolikov. Ti in pa iz Ugande prihaja oči nosači so šele pred kratkim prejeli sv. zakramente v svoji domovini. Ker je potoma neki luteranec izmed nosačev umrl, prišli so k meni katoliški nosači ter prosili svete odveze, da ne umrjejo nepripravljeni, če bi jih potoma tudi smrt presenetila. Zamorski Bagandi kakor Nimuli tako tudi v Gon-

dorori so me prosili za svetinjice, moleke in podobice, ki sem jih tudi veliko z veseljem porazdelil. Veliko zanimivega sem doživel, ko sem bil povabljen k mizi nekdanjega ameriškega prezidenta. O katoliških misijonih se je izrazil jako pohvalno, ki jih je že večkrat opazoval tako v vzhodni Afriki kakor v Ugandi. Zna jako spretno govoriti o vseh važnih vprašanjih bodisi preteklih, bodisi sedanjih. O katoliški Cerkvi govori vselej z velikim in odkritosrčnim spoštovanjem, in to sijajno izpričuje njegovo poštenost in pravičnost, o katerih trdi, da sta njegov živelj.

Angleške oblasti v Nimuli so se obnašale do mene zelo postrežljivo. Vlada ima na 230 milj dolgi železnici »Gondoro — Albertovo jezero« 200 policijskih vojakov na razpolago. S temi obvlada seveda le majhen del ob reki Nilu. Zavoljo varnosti zamoremo ustanoviti novo misijonsko postajo le v bližini vojaško zavarovanega ozemlja. Izvolili smo mogli ali v okraju Nimule, ali v okraju Kobe. V ta namen smo obiskali v štiridnevnem potovanju najprej poglavarje Madov v okolici Nimule, potem smo se peljali v majhnih čolnih po Albertovem jezeru v Kobo, ki je od Nimule 120 milj oddaljena.

Koba leži lepo na visočini blizu reke Nila, ki izvira dve uri proti jugu iz Albertovega jezera. Komisar Hannington nam je pomagal z besedo in dejanjem. Najprej je sklical okrajne poglavarje, katerim smo razložili naš načrt in namen. Potem pa smo pregledali in obiskali vso okolico, najprej proti jugu do Viktorija-Nila. Dne 19. svečana smo taborili pri ustju Nila v Albert-Nijanca-jezeru. Tam je tudi južna meja vikariata, ki je od Kartuma 1400 kilometrov in od Asuvana kakih 2500 kilometra oddaljen. Na tem kraju smo tudi zahvalili Boga za njegovo varstvo po tolikih potih. Na drugem potovanju proti severovzhodni strani, ki je trajalo štiri dni, smo obiskali dva poglavarja Ašolijcev in pet poglavarjev rodu Alurnov. Ta dva naroda govorita neki jezik, ki je soroden jeziku tistih Šilukov in Djurov, pri katerih že imamo misijonske postaje. Ašolijci stanujejo dalje v notranji deželi, tudi so bolj divji in bojoviti in le malo njihovih poglavarjev občuje z angleško vlado. Alurni se boje teh Ašolijcev ter se jih izogibljejo. Tudi so bolj prijazni in vljudni. Nekaj njihovih poglavarjev je nas iz lastne volje prosilo, da se naselimo pri njih. Z ozirom na to sem izbral kraj za novo misijonsko postajo pri Alurnih, in sicer pri poglavarju Omču, dve uri proti severu od Kobe. Dne 28. svečana sva se tja napotila s komisarjem Henningtonom. Izbrali smo prostor 200 × 400 m velik v sredi vasi in smo takoj začeli zidati. S pomočjo domačinov smo kmalu zgradili prostorno hišo s shrambo in jedilnico. Dne 6. sušca sem blagoslovil križ na prostoru, kjer se je zidala kapelica. smo dogotovili dne 11. sušca. Ta dan sem blagoslovil kapelo

in celo misijonsko postajo na čast predrage Rešnje Krvi našega Zveličarja. Jaz sem prvi ondi maševal, katoliški Bagandi pa so zraven peli, seveda brez pesmarice, kar vse iz glave. Zdaj je tudi šola že sezidana. V malo dneh prideta sem dva misijonarja in en samostanski brat iz Kartuma, ki bodo z očetom Colombarolijem vodili tukajšnjo postajo. Na skrbi bodo imeli izpreobrnjenje domačih Alurnov in dušno pastirstvo med razškrupljenimi katoliškimi Bagandi.

Alurni pa so zares jako čudno ljudstvo. Možje in fantje se oblačijo v kozje kože, ženske pa imajo zelo pomanjkljivo oblačilo, da tako doslej še nisem videl na svojih potovanjih. Kar nravnost zadeva, potem se v tem oziru pri njih pogreša veliko sramežljivosti, navadno ima vsak mož po več žen. Boga tu imenujejo *Ginok*. Povedali so mi, da ne nihče ne more znati, kaj je zgoraj in kaj spodaj, tudi tega baje nihče ne more vedeti, kaj in kdo je Bog, ali ima očesa in ušesa. O prihodnjem življenju onkraj groba nimajo niti najmanjšega pojma, vsi verujejo, da se za človeka konča vse z njegovo smrtjo. Dobro se nam zdi, da ti zamorci neizmerno hrepené po tem, da se privadijo pisati in brati. To lastnost so bržkone podedovali od Ugandov, ker drugače enakega hrepenenja nisem našel pri nobenih drugih zamorcih.

Zdaj pa se pečam s tem, da ustanovim kako dušno pastirovanje med Bagandi, ki se od drugih nilskih prebivalcev zelo razlikujejo. So jako pridni, marljivi in radi se uče pisanja in branja. Hrepené po tem, da si pošteno prislužijo denar in izboljšajo svoj stan. Nilski zamorci pa so nasprotno nestrpní ter sovražijo vsako novotarijo, toda tudi pri njih se že zaznava blagodejni vpliv katoliških Ugandov, kar bo seveda koristno tudi za naše misijone.

To so poglobitne zanimivosti mojega zadnjega potovanja. Naj sveta Rešnja Kri tudi tukaj obrodi veliko blagoslova za sveto katoliško Cerkev.

Želeč Vam, veleblagorodna gospa grofica, kakor tudi Vaši družbi vse najboljše od Boga, priporočam to razsežno misijonsko postajo Vaši blagohotnosti ter ostajam v hvaležnem spoštovanju vdani

† **Franc Ksaver Geyer**

škof in apostolski vikar.

Veselo poročilo iz Južne Nigerije.

Misijonar, ki je sledeči dopis poslal naši glavni voditeljici, živi v takem afrikansem kraju, kjer se naša sv. kat. vera lepo razvija. Ta dežela se imenuje Ijebu. Pred šestimi leti tam še ni bilo katoliške cerkve, zdaj pa ondi živi več kakor 300 krščenih katoličanov in nad 1000 katehumenov. Toda, naj nam vse to sam opiše.

Pred letom 1892. — piše o. Rieffel iz Lijonske misijonske družbe — niso v deželi razširjali vere ne katoličani, ne mahomedanci. Leta 1892. pa je angleška ekspedicija (poslanstvo) odprla vrata v to državo. Takoj se je začelo v teh krajih vse gibati. Pristaši anglikanskega veroizpovedanja so poslali tja katehete in njihovi izpreobrnjenci so zopet krepko razširjali novo vero, tako da so pridobili v desetih letih kakih 6000 udov. To gibanje je bilo prelepo, da obrodi važne in stalne uspehe. A vse to je tudi kazalo, da ubogo ljudstvo hrepeni po resnici in da jo tudi sprejme, kadar jo najde.

Angleške oblasti so to ljudstvo zanemarjale, ker mu niso mogle poslati dosti učiteljev in katehetov in zato se je po resnici hrepeneče ljudstvo obrnilo v druge kraje, proseč za učitelje.

Nekatere vasi so brez vsake izbire poklicale Vezlejenje, novokrščence, da celo Betelite, ki so dovoljevali poligamijo (da sme namreč mož imeti več žen). Drugi pa, ki jih je vodil boljši duh, so odposlali najpametnejše moške svoje občine v Lagos, da ondi pogledajo, katere učenike bi imeli poklicati. Tako je n. pr. storila občina Ibovov, ki je takrat štela do 300 kristjanov. Dolgo, dolgo so iskali, končno so prišli do naše stolne cerkve, kjer se je ravno opravljala služba božja ... Zdaj so našli tisto pravo reč: to je bila vera, po kateri so hrepeneli. Potem so se pogovarjali z našim apostolskim vikarjem, prečastitim gospodom monsg. Langom in ta je takoj spoznal, da so to prav pridni in preprosti ljudje, ki iščejo resnice. Dozdaj je namreč še niso popolnoma našli. Zato je bila v Ibovovu ustanovljena misijonska postaja, ki jo od tistihmal oskrbuje dva misijonarja, ki pa imata zraven še znatno podružnico v Ishivu.

Ta lepi zgled Ibovova so posnemali kmalu prebivalci druge vasi, imenovane Eshura. Ta je oddaljena dve uri od glavnega mesta, deset minut od velikega sejmišča v deželi in šteje do 800 prebivalcev. V okolici je kakih 40 občin, ki so 10 do 15 minut narazen. Zavoljo te ugodne lege je pa tudi cerkev v Eshuri ena izmed najvažnejših v deželi.

In to lepo gibanje med ljudstvom, ki ga moramo z veseljem pozdraviti, razširja se čim dalje bolj. Veliko vasi povprašuje po nas ter neprenehoma prosijo misijonarjev. Vsako nedeljo po sveti maši lahko vidimo pri nas veliko odposlancev, ki so

prišli oddaleč, včasih 20, 30, 40 kilometrov oddaljenih vasi, in prosijo v imenu svojih rojakov, naj jim obljubimo, da tudi enkrat pridemo k njim. Take prošnje so še bolj goreče in genljive, kadar k nam slučajno pride sam prečastiti gospod apostolski vikar. Vsak dan ga takorekoč oblegajo, žalibog, da nima zadostnih sredstev, da jih potolaži. Preteklo leto je apostolski vikar poslal dva kateheta v dva imenitna središča, Atan in Imorno, to pa daje drugim upanje, da bo tudi nanje prišla enkrat vrsta.

Naša misijonska postaja v Eshuri je bila ustanovljena l. 1903. ob priliki, ko je nas prvikrat obiskal apostolski vikar, in mi se, hvala Bogu, nismo varali v svojem upanju. Vsako nedeljo zgodaj prihaja v cerkev do 300 katehumenov, ki se pripravljajo na sv. krst, trumoma prihajajo iz bližnjih vasi, sv. rožni venec ali pa mašne knjige imajo v roki, potem pa so pričujoči pri sv. maši in pri veronauku. — Ob nedeljah poučujemo predvsem odrasčene, med tednom pa se ukvarjamo z otroki v šoli. V šoli pa razen veronauka učimo tudi druge posvetne znanosti. V sedanjem času imamo kakih sto učencev, dečkov in deklic. Vselej smo v zadregi, kam naj spravimo toliko število šolarjev. En del jih ostane v pritličju misijonske hiše, za druge pa je napravljena ozka bajta kot šola.

Zdaj sem dobil od našega apostolskega vikarja dovoljenje, da smem zidati novo šolo. Šola je že narisana na papirju, a žalibog, za zgradbo nimam še vinarja ne. Toda upam, da bo sv. Peter Klaver, zaščitnik šole, nam pomagal ter da bo obudil veliko blagosrčnih dobrotnikov za naše dobro podjetje, ki obeta, da bo za prihodnost naše misije obrodilo obilen sad.

Apostolski vikariat Namakvaland.

Sledeče poročilo se je nekoliko zakesnelo, vendar ga zavoljo zanimive vsebine priobčujemo, to pa tem bolj, ker je častiti oče, misijonar Hetzenecker v avstrijskih deželah dobro poznan. Upamo, da s temi vrsticami napravimo veselje marsikateremu njegovemu znancu. To bo tudi propaganda za podpiranje njegove Saleške cerkve, ki jo ravno zida.

Heiragabis, ob veliki noči 1910.

Veleblagorodna gospa grofica!

Dne 8. svečana sem bil v luki v Hamburgu in godilo se mi je kakor človeku, ki svojo prihodnjo pot preudarja: z nogo se še obotavlja napraviti korak, v mislih pa je že na potu. Torej v Hamburgu sem s svojimi spremljevalci, namreč z dvema redov-

nicama in enim samostanskim bratom čakal na ladjo, ki je nas imela prepeljati v kraje črnih zamorcev, kjer so se krščanska ljubezen in požrtvovalnost, človeška marljivost in vztrajnost združili, da pridobe prebivalce tistih krajev za božje kraljestvo. Končno ko se je znočilo, zapustil je parobrod „Župan“ luko. Morje je bilo razburkano; vihar in dež, potem zopet solnčni svit in prelepi prizori narave so se vrstili vso pot, dokler nismo zagledali rumenorjavih potez Nemške severozahodne Afrike. Kmalu potem je naša ponosna barka spustila sidro v luki Liderica.

Prvi vtis, ki ga je name napravila ta mlada naselbina, ni bil posebno ugoden. To, kar človek najpoprej zagleda v teh krajih, je nekako podobno umirajočemu, ki se v njem še zadnja iskrica življenja s smrtjo bori in vendar dolgo ne more umreti. Mesto Liderica se vidi, kakor bi bilo prevlečeno s kakim rumenorjavim pajčolanom, na širokih ulicah leži veliko kamenja in gramoza. Za telesne potrebe si tukaj še za silo lahko kaj kupiš v umazanih prodajalnah, a za neumrjočo svojo dušo tukaj skoraj nihče ne mara. Zastonj sem tukaj iskal kake katoliške cerkve ali kapele ali sploh kakega kraja, kjer bi utegnil Bogu darovati prvo sveto mašo na afriških tleh. Celih 499 kilometrov daleč od morja smo se peljali po železnici v notranjo deželo, preko puščav, pečevja in peska in vendar nismo še zagledali in našli, česar smo iskali.

Končno v petek pred tiho nedeljo ob desetih zvečer smo se pripeljali na zadnjo postajo na jugu kolonije. Prečastiti prefekt oče pl. Krolikowski je nas z duhovnikoma Aunerjem in Gineigerjem že čakal, drugi dan pa je nas spravil v Gabis, kamor so za nami pripeljali vso našo prtljago in zaboje z rečmi, ki so potrebne za misijone.

Gabis je oddaljen od Kalkfontajna kakih 20 kilometrov. Pred malo leti je rasel na tem prostoru zraven ubornih bajt Hottentotov le osat in trnje. Zdaj pa je Gabis župnija s kakimi 300 dušami, cerkev je bila tudi primerno precej hitro sezidana. Naš prečastiti gospod prefekt je pred enim letom sam napravil načrt za zgradbo, v septembru preteklega leta je bil blagoslovljen temeljni kamen in v januarju tekočega leta je arhitekt-misijonar svoj idealni in praktični načrt s pomočjo božjo in s pomočjo dobrotnikov ter s pridnostjo in marljivostjo čast. očeta Aunerja srečno dovršil. Cerkev, posvečena varstvu sv. Jožefa, je bila slovesno blagoslovljena. Koliko iskrenih molitvic je že splavalo iz te cerkvice gor v sv. nebesa! Koliko molitvic je splavalo do svetega Jožefa, pomočnika za srečno smrt, da dobrotnikom, ki so pomagali to cerkev zidati, izprosi srečno zadnjo uro!

V soboto pred tiho nedeljo postavili smo sicer preprost, a drugače čeden oltar, delo je vodil čast. oče de Vauberny,

samostanski brat in nekaj mladeničev mu je pomagalo delo dovršiti in tako sem utegnil na tiho nedeljo brati prvo sv. mašo. Lepa je bila posebno tudi oltarna slika sv. Jožefa, ki ste jo blagovolili nam darovati Vi, veleblagorodna gospa grofica. Seveda nam še veliko manjka, n. pr. klopi, izpovednica itd., a mi se zanašamo na božjo pomoč in sčasoma se bo vse uredilo. Med službo božjo so peli verniki prav lepo latinsko sv. mašo in sploh so se pri vsem vedli vzorno. Takrat sem si le želel, da bi tukaj bili pričujoči dobrotniki, ki so cerkvico s svojimi darovi sezidali. Takrat bi se pač bili lahko prepričali, da je njihov denar varno in prav založen v knjigah življenja ter da jim prinese obilo odstotkov.

Jako zadovoljen sem zapustil ta kraj blagoslova in kršč. ljubezni. Moje prihodnje stanovišče ima biti Heiragabis, ki je obenem tudi sedež apostolskega prefekta pl. Krolikowskega. Na tem kraju so pred nekaj leti nemški vojaki ravno na božični dan zadušili vstajo domačinov. Ta misijonska postaja je bila ustanovljena l. 1897., zdaj je župnija, ki jo vodi oče Lipp in obenem je tudi središče naših misijonov v nemškem ozemlju Afrike. Ker smo tukaj s preč. gosp. prefektom vred trije duhovniki, zato smo obhajali velikonočne praznike jako slovesno. Krščenim domačinom smo prej razložili obrede velikonočne službe božje, poučili pa smo jih tudi, koliko milosti lahko vsakdo zadobi, ki se posluži velikonočnih sv. odpustkov. Na veliki četrtek jih je 40 sprejelo sv. zakramente. Ta dan, potem pa na veliki petek in veliko soboto je bila cerkev ves dan natlačeno polna. Veliko soboto sem doživel tudi srečo, da sem 12 katehumenom podelil zakrament sv. krsta.

Veliko nedeljo je pel naš preč. g. prefekt slovesno sveto mašo z asistenco, pri kateri je zopet več domačinov pristopile k prvemu sv. obhajilu. In pevci, ki jih je izvežbala redovna sestra Emilija, so tudi storili veliko za povzdigo in slovesno obhajanja letošnjih velikonočnih praznikov v Afriki.

Ako kak mašnik tukaj v notranjih krajih Afrike stoji pri oltarju, obdan od srečne množice, ki je v naročju sv. kat. Cerkve našla mir svojega srca, potem ga izpreleti neizmerno sveto veselje. Pri studentu življenja zajema pogum za prihodnje težavne dneve, ki se jih v misijonskem življenju nikdar ne manjka. Čim več se množi število krščenih zamorcev, tem bolj se množijo tudi skrbi, to pa predvsem boli srce duhovnika, ako svojih ovčic ne more k daritvi sv. maše poklicati v kako cerkev. Tak slučaj pa je ravno v Warmbadu, v misijonski postaji očeta Gineigerja.

Prav resno moramo na to misliti, da tudi ondi sezidamo cerkev, da se ondotna mlada krščanska občina lahko razvija. Sv. Frančišek Saleški, kateremu na čast bo cerkev po-

svečena, bo za nas prosil pri nebeškem tronu in milost božja omehča srca veliko dobrotnikom, da nam s svojimi darovi pomagajo reševati neumrjoče duše.

Marija in zamorci.

Škof lazaristov de Jakobis, ki je mnoga leta deloval v Abesiniji in katerega proglašenje za svetnika je že v teku, piše v nekem pismu 11. velikega srpana 1846, svojemu prijatelju v Neapel:

„Hvaležnost do brezmadežnega Srca Marijinega me veže Vam pojasniti, kaj me je dolgoletna izkušnja z največjo gotovostjo naučila, da namreč, kolikor krat se v katoliških misijonih hiter in nepričakovan uspeh pokaže, se imacerkev posredovanju prečiste Device zahvaliti, ki ima toliko moč v nebesih in na zemlji in se tako zanima za razširjanje kraljestva svojega božjega Sina na zemlji.“

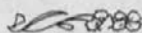
Kratka misijonska poročila.

Srčne želje misijonarjev. O. Cermenati, misijonar v severni Nigeriji, piše: „Namesto zvona imamo vedro. Zamorski deček, ki opravlja službo zvonarja, bije tako neusmiljeno po njem, da ga bode kmalu konec. Ako bi nam zamogli poslati kakšen majhen zvonček, bi bil zelo hvaležen. Tudi nabožni predmeti, kakor križi, svetinjske, rožni venci in škapulirji bi bili zelo potrebni za naše katehiste.“

Zamorski semeniščan Anton Monterio v Loncoula prosi presrčno za harmonijo. Oni, katerega že rabijo od začetka misijona in ga je dobila pred kratkim nevihta, je sedaj za nič. Semenjščan je popolnoma potrt in piše z dne 15. grudnia 1909: „Bi Vam li ne bilo mogoče najti

nekaj dobrodušnih gospá, ki bi nam hotele kupiti novi harmonij. Ne bomo opustili molitve za nje, in jaz bodem še posebej opominjal od časa do časa kristjane na to.“

Kapucini v Kongu. Belgijska kapucinska provincija je ravnokar ustanovila novo misijonsko postajo v Kongu. Luč sv. vere bo razširjala v ozemlju Ubangi, ki je najbolj obljuden kraj, a Evropejci tam še ničesar niso dosegli s svojim vplivom in s svojo omiko. Takoj v začetku se je zglasilo 50 udov za to milost, da smejo svoje življenje žrtvovati za razširjanje sv. vere med tistimi zamorci, čeravno je bilo že prej določeno, da v tekočem letu odide tja le šest misijonarjev.

Listek.

Iz življenja zamorke Tenge.

Ta zamorka je živahna 15-letna poganska deklica, ki si jo je bržkone ljubi Bog izvolil, da more po težavnem potu doseči edinozveličavno katoliško vero. Dobrodelna Družba sv. Petra Klaverja prav dobro zna za razmere v naši misijonski postaji Mosi, ki obeta lepo prihodnost. Toda koliko truda in dela nas še čaka, preden pridobimo za Kristusa ta dva do tri milijone duš, ki dozdej živijo v popolni zapuščenosti! Navedemo tukaj dogodek, ki našim ljubim dobrotnikom pojasni žalostno usodo žene v tej nesrečni deželi.

Pred nekoliko meseci je prišel k nam v misijonsko postajo neki mladi mož, na katerem se je poznalo, da nam hoče nekaj važnega razodeti. „Jaz sem vam semkaj pripeljal svojo sestro Tenge, omožite jo, kadar hočete, s kakim kristjanom iz vaše vasi, to si ona sama želi.“ — „Že prav,“ smo mu odgovorili, „toda najpoprej moramo izvedeti, zakaj je taka naglica.“ — Zdaj pa je mož pripovedoval sledeče: „Po šegi našega kraja je bila moja sestra že v nežnih letih obljubljen nekemu možu za ženo. Ko je bila 12 let stara, moral jo je moj oče poslati tistemu možu, drugače se ni dalo napraviti. Poroka se je imela obhajati šele tri leta pozneje, med tem časom pa se je morala moja sestra privaditi vsem domačim opravilom, da jo končno sprejmejo v svojo rodbino. Med tem časom pa je imela Tenga dovolj časa prepričati se o tem, kaka usoda jo čaka, ker njen mož je imel že 10 drugih žen ter je bil že nad 70 let star.

Medtem je umrl moj oče in jaz sem prevzel gospodarstvo ter postal glava rodbine. — Nekega dne je prihitela Tenga ter pripovedovala meni in materi, da je ubežala, ko je izvedela, da se vse pripravlja za njeno poroko. Od tistega časa je minilo leto in v tem času se je seznanila Tenga z nekim krščanskim dekletom iz vaše vasi ter je vselej rada poslušala, ko ji je ona kristjana pripovedovala o resnicah sv. katoliške vere. Toda tisti 70-letni ded je ni hotel izpustiti ter je poslal ponjo. Izlepa ali izgrda morala je iti, tako zahteva naša žalostna šega. Seveda so jo tam trpinčili potem tem bolj, ko so izvedeli, da je bila v zvezi

s kristjanskim dekletom. V malo tednih je poizkusila zopet ubežati k svoji materi, veliko nevarnosti je preživela, ker mi smo se vsled lakote preselili v drug kraj.

Kmalu potem smo se vrnili zopet semkaj, oni stari trdovratni ded pa je od mene zahteval, naj mu svojo sestro takoj izročim in mi je pri tem pokazal razsodbo domačega sodišča, v kateri se mi seveda naroča, da moram Tengo nemudoma oddati temu možu. Take so naše šege in postave. Zato je morala sestra tretjič proč. Ko pa se je poslavljala od svoje jokajoče matere, rekla ji je odločno: „Ne jokaj, mati, jaz se zopet vrnem.“

In res, v enem tednu je bila Tenga zopet pri nas. Sodišču pa je bilo tudi takoj naznanjeno, da je ubežala. Vsi smo se močno prestrašili. Toda, nekaj čudnega se je zgodilo, kar je gotovo napravil vaš vsemogočni Bog. Sodniki niso hoteli več posredovati in Tenga je prosta. Zato sem jo pripeljal k vam, ker ona hoče sprejeti vašo vero ter vzeti le kristjana za moža. To ni kaka navadna ženska. Tukaj je! —

In od tistega časa pripravlja se Tenga na sv. krst in v resnici kaže nenavadne duševne zmožnosti in je jako pridna. Upajmo, da bo postala kmalu za svoje nesrečne poganske tovarišice oznanjevalka dušnega prerojenja in rešitve.

Joanny Thévenoud

misijonar iz družbe belih očetov v Quaghadougonu.

Popolni odpustek,

ki ga lahko dobijo udje Družbe sv. Petra Klaverja meseca svečana.

Dne 2. svečana, na praznik Marijinega češčenja.

Dne 24. svečana, na praznik svetega apostola Matija.

Pogoji: Vreden prejem zakramenta sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa, obiskanje cerkve in molitev po namenu sv. očeta za razširjanje sv. vere.

Vsak prvi torek v mesecu daruje eden vlč. misijonarjev v Afriki eno sv. mašo za žive in mrtve ude.

Ponatis člankov iz „Odmeva iz Afrike“ ni dovoljen, ponatis misijonskih pisem in poročil le z natančnim podatkom virov.